

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/108/2016
Identifikačné číslo spisu:	8405200617
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8405200617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ J. P. bývajúcej v G., P., 2/ X. B., bývajúcej v P., P., 3/ E. P., bývajúceho v T., L. 4/ O. P., bývajúceho v G., E. 5/ K. C., bývajúcej v G., E., 6/ I. Y., bývajúceho v C., C., zastúpených splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., so sídlom vo Veľkom Slavkove, Školská 257, IČO: 36858935, v menej ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Marcel Mašan, proti žalovaným 1/ P. Q., bývajúcej v Y., O., 2/ R. C. bývajúcej v G., I., zastúpeným JUDr. Elenou Klamárovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Družstevná 5, 3/ Obec Huncovce, IČO: 00326232, o určenie neplatnosti dohody o zriadení práva osobného užívania k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2C/14/2005, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2013 sp. zn. 19Co/17/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ až 6/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Žalovanej 3/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. novembra 2012 č. k. 2C/14/2005-136 žalobu žalobcov zamietol a rozhodol o trovách konania.

2. Proti predmetnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa 2/ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. februára 2013 sp. zn. 19Co/17/2013 tak, že ho odmietol a zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol zástupcovi žalobcov JUDr. Pavlovi Zavackému doručený 20. novembra 2012. Zákonná pätnásťdňová lehota na podanie odvolania žalobcom uplynula 5. decembra 2012. Odvolanie žalobkyne 2/ bolo podané na poštovú prepravu 6. decembra 2012, teda oneskorene. Odvolací súd preto odvolanie žalobkyne 2/ podľa § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. odmietol ako oneskorene podané.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadli žalobcovia dovolaním podaným dňa 25. 4. 2013.

Dovolanie odôvodnili tým, že sa im postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 241 ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) v spojení s § 237 písm. f) O. s. p.]. Poukázali na skutočnosť, že predchádzajúci právny zástupca žalobcov aj napriek žiadosti žalobcov odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal. Odvolanie preto podala priamo žalobkyňa 2/, ktorá ale nemala vedomosť o plynutí lehôt. Súdy preto pochybili, keď žalobkyňu 2/ neupozornili na oneskorenosť jej odvolania. Odvolací súd, ktorý na vyššie uvedené neprihliadol a odvolanie žalobkyne 2/ odmietol ako oneskorene podané, odňal žalobcom možnosť konať pred súdom. Žiadali preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalované 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedli, že dovolanie žalobcov je nedôvodné, pretože odvolací súd odmietol odvolanie žalobkyne 2/ v súlade so zákonom. Navrhli preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov zamietol.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný na prejednanie dovolania (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas k tomu oprávnenými subjektmi, zastúpenými advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť.

7. Dovoláním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

8. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli upravené v ustanovení § 239 O. s. p. a § 237 O. s. p.

9. V preskúmvanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu bolo prípustné, ak ním bolo napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu [§ 239 ods. 1 písm. a) O. s. p.] alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska [§ 239 ods. 1 písm. b) O. s. p.]. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože išlo o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) išlo o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) išlo o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

10. Dovolanie žalobcov smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalobkyne 2/ ako oneskorene podané. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky ani jedného z

uznesení uvedených v ustanoveniach vymenovaných vyššie. Prípustnosť dovolania preto podľa § 239 O. s. p. neprichádza do úvahy.

11. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nebolo prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

12. Žalobcovia procesné vady konania podľa § 237 písm. a) až e) a g) O. s. p. nenamietali a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

13. Vychádzajúc z obsahu žalobcami podaného dovolania a so zreteľom na tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či v prejednávanej veci (ne)bola žalobcom súdom odňatá možnosť konať pred ním.

14. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.). Procesným právom účastníka konania je aj právo, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom bolo možné dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím mohlo byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané oneskorene, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

15. Podľa § 28 ods. 2 O. s. p. platilo, že plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, bol oprávnený na všetky úkony, ktoré mohol v konaní urobiť účastník.

16. Podľa § 28 ods. 3 O. s. p. platilo, že odvolanie plnomocenstva účastníkom alebo jeho výpoveď zástupcom boli voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili; voči iným účastníkom konania boli účinné, len čo im ich oznámil súd.

17. Podľa § 57 ods. 1 O. s. p. platilo, že do plynutia lehoty sa nezapočítaval deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

18. Podľa § 57 ods. 3 O. s. p. platilo, že lehota bola zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobil úkon na súde alebo podanie odovzdalo orgánu, ktorý mal povinnosť ho doručiť.

19. Podľa § 58 ods. 1 O. s. p. platilo, že súd odpustil zmeškanie lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrilo. Návrh bolo treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a bolo treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

20. Podľa § 204 ods. 1 O. s. p. platilo, že odvolanie sa podávalo do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smerovalo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynula znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

21. Podľa § 204 ods. 2 O. s. p. platilo, že odvolanie bolo podané včas aj vtedy, ak bolo podané po

uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahovalo poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahovalo nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, bolo možné podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

22. Najvyšší súd v prvom rade preskúmal, či doručovaná písomnosť - rozsudok súdu prvej inštancie z 19. novembra 2012 č. k. 2C/14/2005-136, ktorým žalobu žalobcov zamietol, bola doručená účinne. Doručenie predmetného rozsudku preukazuje doručka súdneho doručovateľa, podľa ktorej bol označený rozsudok doručený zástupcovi žalobcov JUDr. Pavlovi Zavackému dňa 20. novembra 2012. Výpovedanie plnej moci JUDr. Pavlovi Zavackému bolo súdu prvej inštancie oznámené až 11. februára 2013. Doručenie rozsudku súdu prvej inštancie bolo preto vykonané v súlade s § 28 ods. 2 a 3 O. s. p. a ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi doručovanie.

23. Najvyšší súd po zistení, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený účinne, sa zaoberal správnosťou záveru odvolacieho súdu, že odvolanie žalobkyne 2/ bolo podané oneskorene. Skutočnosťou určujúcou začiatok pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania bolo doručenie rozsudku súdu prvej inštancie zástupcovi žalobcov, teda deň 20. november 2012. Posledným dňom pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania bol preto 5. december 2012 (streda). Žalobkyňa 2/ odvolanie podala na poštovú prepravu podľa podacej pečiatky orgánu, ktorý má povinnosť podanie doručiť, dňa 6. decembra 2012, teda oneskorene. V danej veci neprichádza do úvahy ani aplikácia § 204 ods. 2 O. s. p., pretože rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje správne poučenie o možnosti podať odvolanie a rovnako aj o lehote na podanie odvolania. Odvolací súd preto správne odmietol odvolanie žalobkyne 2/ ako oneskorene podané.

24. V preskúmvanej veci žalobcovia síce podali návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, ale urobili tak až po rozhodnutí odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalobkyne 2/ ako oneskorene podaného. Za tejto situácie, odvolací súd správne oneskorene podané odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. odmietol (nemohol na takýto návrh prihliadnuť, keďže v čase jeho rozhodovania o odvolaní podaný nebol). Odvolací súd nesmie rozhodnúť o odvolaní strany sporu skôr, než je právoplatne rozhodnuté o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, čo však predpokladá, že návrh na odpustenie zmeškania lehoty sa podá predtým (spravidla spolu s odvolaním), než odvolací súd o odvolaní rozhodne, čo sa však v danom prípade nestalo.

25. Pokiaľ ide o námietku žalobcov, že súdy pochybili, keď žalobkyňu 2/ nepoučili o oneskorenosti ňou podaného odvolania, najvyšší súd uvádza, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplývalo, že v prípade podania zjavne oneskoreného odvolania, ktoré neobsahovalo návrh na odpustenie zmeškania lehoty podľa § 58 ods. 1 O. s. p., mal súd (či už súd prvej inštancie alebo odvolací súd) povinnosť vyzvať odvolateľa k podaniu takéhoto návrhu, prípadne poučiť odvolateľa, že jeho odvolanie je oneskorene podané. Námietka žalobcov je preto nedôvodná.

26. Ak advokát ako zástupca strany v spore nepodá odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu napriek tomu, že ho o to klient výslovne žiada, nejde o odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v takomto prípade sa nejedná o nesprávny procesný postup súdu.

27. Na základe uvedeného v bodoch 22. až 26. možno konštatovať, že žalobcovia nedôvodne namietali, že postupom odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom.

28. Možno preto uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu nebolo prípustné podľa § 239 O. s. p., a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 O. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcov ako neprípustné podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

29. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovaným 1/ a 2/ úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcom 1/ až 6/ zaplatiť im spoločne a nerozdielne náhradu týchto trov s tým, že

o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.). V dovolacom konaní rovnako úspešnej žalovanej 3/ najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.